

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. szeptember 22

Csütörtök.

- XXIII. évfolyam. 76. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasáb s petitorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyiltterek díja előre fizetendő.

Jelszavak.

A gazdasági és politikai életben vannak jelszavak, amelyek ha törvényen alapulnak is többet ártanak, mint amennyit használnak a legjobb elvek. És sajnos, jelszavak dominálnak nálunk nemcsak a politikai, hanem a gazdasági téren is.

Rettenetesen felháborodunk, ha egy generális magyar közjogellenes nyilatkozatot tesz — és méltán. De nem szabad magunkat elragadtatni és különösen óvakodni kell a jelszavaktól, amelyek a tömegek közé dobva, könnyen újra tűzveszélybe vihetik az országot. Némely oldalról most azzal fenyegetőznek, hogy meg kell obstruálni a kiegyezést, ha a katonák nem adnak elégtételt. Ime a tömegek közé dobott veszélyes jelszó! Veszélyes, mert a szélesebb rétegek — persze a maguk felfogása szerint — csak azt értik meg, hogy katonák ismét megsértették az országot, afelett pedig egy pereig sem gondolkoznak, hogy kerül egy zsákba a katonai politikai toszl, az elégtétel és — a kiegyezés. Szó sinez róla, nem szabad a katonának politizálni. De mi köze a katonai ügynek a gazdasági kiegyezéshez?

A kiegyezés a legközelebbi jövő zenéje és őztől kezdve aktuális marad, míg csak végleges elintézés nem nyer egyik vagy másik alakban.

Az osztrák miniszterelnök most azon működik, hogy parlamentjét munkaképessé tegye, főleg a kiegyezés elintézése végett. Arra alapítja akcióját, hogy Ausztriában is megunták a kormányzást a 14. §. alapján és a pártok hajlandók visszatérni a rendszeres parlamenti küzdelmek terére. Őszintén kívánjuk, hogy Körber fáradozásait siker kísérje és hogy az osztrák pártok ne tegyék lehetetlenné az esetleg már utolsó kiegyezést a közös vámterület alapján. De Körber akciója még sem sikerül, ha az osztrák pártok minden áron tovább obstruálnak, akkor el lehetünk készülve egy rendkívül heves kampányra a 14. §. ellen. Nem is lehet kifogásolni, mert a törvénybetűi szerint nem is szabad a kiegyezést így megkötni. Ámde, mi történjék ez esetben? Az önálló vámterületet fel nem állíthatjuk most rögtön.

Azt mondhatjuk ugyan, hogy miért nem tette meg a kormány a szükséges előkészületeket. Igazuk van, de hát azért Széllt kellene vádolnunk. Azaz még őt sem, mert, ha Széll oly őszinte hibe lett volna is az önálló vámterületnek, amilyen a közösé, akkor sem ért volna rá a kérdéssel foglalkozni, mert nem volt katonája,

sem költségvetése, sőt indemnitása sem. Amióta pedig a rend helyreállott, a kormányának sokkal sürgősebb feladata az, hogy a gazdasági állapot normális helyreállításával szerezzen alkalmat azokra a bizonyos előkészületekre, ha meggyőződik, hogy azok igazán elkerülhetlenek.

Háromszék vármegye népoktatás ügye.

— Csánky Gyula kir. tanfelügyelő havi jelentése. —

Augusztus hó folyamán, beérkezett s hivatali iktatómban külön szám alatt be lett iktatva 405 ügydarab, mely számmal iktatókönyvem aug. havi utolsó száma 3404-re emelkedett.

Ez a 405 új ügydarab az e hó folyamán postára adott 1870 kiadványban a múlt hóról elintézetlenül ájított 31 ügydarabbal együtt jobbra mind el is intéztetett, úgy, hogy elintézetlenül csupán 16 ügydarab maradt át a folyó szeptember hóra.

Mint a közg. bizottság közoktatásügyi előadója, augusztus hó folyamán 183 ügydarabot kaptam előadói javaslattal leendő ellátás végett, a mai napig pedig az összesen 2926 ügydarabból 1479 lett részemre kiosztva, melyek pár ügydarab kivételével részint ülésen kívül, részint a mai ülésbe hozva mind el is intéztettek.

A közg. bizottsági ügydarabokban főként iskolai és kisdobó intézeti számadások, községi iskolai alapvagyon, községi faiskola rendezési, gazdasági ismétlő iskola szervezési, s iskolaépület helyreállítási ügyek tárgyaltattak e hó folyamán is s ezeken kívül jelentékeny munkaanyagot szolgáltatottak a felekezeti tanítók törvényszerű lakása vagy lakbéré és ötdéves korpótléka kiszolgáltatásának biztosítását célzó intézkedések, mely utóbbiak során sajnos, több ízben ki kellett jelentenünk az 1903. évi XXVI. t. cikk 9. §-a alapján azt is, hogy ha a megfelelő lakás, vagy lakbér, illetőleg ötdéves korpótlék nem biztosítható, az iskola bezárását a háromszori megintés mellőzésével lesz kénytelen kezdeményezni a bizottság.

Hivatalom közigazgatási munkásságának a közg. bizottsági ügydarabok ellátásán kívül a közelgő új szorgalomidő előkészítése, a jövő iskolai évben használandó tankönyvek jegyzékeinek, a tananyagkimutatásoknak és órarendeknek megvizsgálása és jóváhagyása, a tankötelesek összeirásai kimutatásaiban elért végeredmények számbavétele, az iskola helyreállítási és tisztogatási munkák sürgetése, a beiskolázásnak minél gyorsabban és minél teljesebb mérvben leendő keresztülvitelére, a tankönyvek beszerzésére való felhívás s ezekkel kapcsolatban a múlt évi tankötelesek nyilvántartására vonatkozó felhívás, az iparos és kereskedő tanonciskolák statisztikai adatainak az ipartörvény revíziója céljából eszközölt összegyűjtése stb. voltak általánosabb jelentőségű tárgyai.

Iskoláink aug. hóban is zárva vannak. A múlt havi jelentésemben felsorolt községekben a nyári menedékházak s az állandó menedékházak és ovodák működésében általánosabb jellegű fennakadás nem

fordult elő; sajnálattal kell azonban megemlítenem, hogy egyes helyeken már szervezve lévő és a működhetés minden feltételével bíró ovodáink és menedékházaink a községi előjáróságok indolenciája miatt teljesen elnéptelenedtek, vagy be sem népsültek.

Az iskolánál szervezve és betöltve lévő, vagy üresedésben volt tanítói állomások betöltése körül aug. hó folyamán következő változások történtek:

1. A tanítónőképző intézetnél a múlt iskolai évben ide helyezett és ideiglenes minőségben az igazgatói teendők végzésével is megbízott Pálmai Lenke, igazgatói állásában véglegesített. Gludovác Emma segédtanítónő ez intézettel elhelyeztetett s helye Hegyesi Jolán rendes tanítónővel töltetett be. A zenetanári teendők végzésével Gál Mária, a rajz-órát ellátásával Borbély Gizella okl. zene-, illetve rajztanárak bizattak meg s a neveléstani tárgyak ellátása céljából kiegészített a tanári testület Kardhordó László volt pápai tanítónőképző intézeti rendes tanárral.

2. A polgári iskolánál Zayzon Farkas sepsiszentgyörgyi polgári leányiskolai igazgató sok évi hű szolgálata után saját kérése következtében nyugdíjaztatott s ez iskolánál az igazgatói teendők ellátásával Zayzon Béláné Stöger Adél bizatott meg, az üresedésbe jött állásra pedig Bokorné Fejér Teréz volt lipótszentmiklósi rendes tanítónő helyeztetett át. Fliegl Kálmán okl. rajztanárnak segédtanítónővé történt kinevezése után betöltetett a baróthi polgári fiúiskolánál üresedésben volt rajztanári állás is.

Még aug. hóban kimondatott a kézdivásárhelyi négyzet által létesített és fentartott polg. leányiskola állami kezelésbe vétele is. Az ez irányban intézkedő és az iskolához Balázs Márton volt polg. fiúiskolai tanítót áthelyező és őt az igazgatói teendők végzésével is megbízó rendeletet azonban csak szept. hóban kaptam meg. E rendeletben kimondatik, hogy ezen iskolánál fog tanítani Kiss Károly volt fiúiskolai rendes tanár is s áthelyeztetik vele együtt Degré Etel esáktornyai polg. iskolai rendes tanítónő is; Balázsné Tauber Róza okl. kézimunka-tanítónő pedig segédtanítónővé kineveztetik.

3. Az elemi iskolánál Kehlmann Eleonóra volt sóosmezői és Köntzey Mária volt kézdimartonsi megbízott tanítók ez állásaikra rendes kinevezést nyertek. Sándor Mihály volt bitai állami iskolai tanító nyugdíjaztatott s részére a tanítói pályán több mint negyven éven keresztül kifejtett lelkiismeretes kötelességteljesítésért miniszteri elismerés nyilváníttatott. Helye Racz Mózes okl. tanítóval töltetett be Bideskuthy Ilona ideiglenesen megbízott tanítónővel lett töltve a gidófalvi áll. iskolánál üresedésben volt tanítói állás is. Az ő helyére pedig Esztelek Schwanzer Anna küldetett ki szintén ideiglenes megbízottként.

Kineveztetett a bodosi községi iskolától az ugyanitt a községi iskola helyett létesített állami iskolához Gáspár Albert áll. iskolai rendes tanítónő s ugyanitt átvétettek s kineveztettek Bodokra Farkas Károly és Erdős Sándor is.

Ezen új államosítások következtében áll. elemi iskoláink száma az 1904-905. iskolai év elején 51 községben és 7 telepen 69. Ezenkívül van 5 állami polgári iskolánk és 1 állami tanítónőképző intézetünk. Állami ovodáink száma 9.

Betöltettek a szept. 10-én eszközölt választás útján a torjai községi iskolánál több mintegy év óta üresedésben lévő állomások, hova s olyom József, Szőrcsei Ilona és Pótsa Gérgely okl. tanítók válassz-

tattak meg s végül betöltötték Schorr Jakab és Guggenberger József okl. tanítókkal a papoc-gyula-falvi magán iskolánál üresedésben volt két állomás is.

Szóval, a gör. kel. iskoláktól eltekintve, melyekre vonatkozólag ez ideig még semmi jelentést nem kaptam, csupán a köröspataki ev. ref. tanítói állás van üresedésben, a melynek betöltése véleményem szerint sürgősségtelen is.

Az aug. hó folyamán vett miniszteri rendeletek alapján tisztelettel megemlítem, hogy a tanítónőképző intézet benépesítésére vonatkozó rendelkezés leírkozott s ezen rendelet alapján a felvett növendékek szept. hó 3-ára be is idéztettek s négy növendék kivételével mindnyájan megjelentek.

Felvételt pedig az I. évfolyamra benalakoul 22, bejáról 21 növendék; a második évfolyamra bennlakoul 24 és bejáról 22 növendék; a harmadik évfolyamra bennlakoul 20 és bejáról 26 növendék; a negyedik évfolyamra bennlakoul 25 és bejáról 24 növendék: az összes növendékek létszáma tehát 194.

Végül tisztelettel jelentem, hogy aug. hó folyamán iskola-, illetőleg nyári menedékház és óvodátogatót végeztem Maksa, Dálnok, Albis, Kézdivásárhely, Szentkatolna, Szőre, Nagyborosnyó, Komolló, Ráty, Kisborosnyó, Feldoboly, Zágón, Ilyefalva, Aldoboly, Uzon, Bikfalva, Nyén, Bodola, Árapatak, Hidvég, Bölon és Nagyajta községekben.

Egy szép ünnepély.

Kézdivásárhely, szeptember 19.

A kézdivásárhelyi „Asztalos Ipartársulat”-nak, mely mint „céh” már több, mint száz éve fennáll, s kivált az utóbbi husz-harminc évnyi idő alatt a kézdivásárhelyi iparnak országsszerte jó hírnevet szerzett, tegnap szép és emlékeztető napja volt.

Ekkor szentelték föl ugyanígy szép számú közönség jelenlétében, ünnepies, lelkes hangulatban a társulatnak új díszes meggyiszinpiros, nehéz vastag selyemlobogóját, mely Tiller Mór híres fővárosi üzlétében készült s kevés híján 1000 koronába került.

Rögtel 8 óra után pár perccel kezdődött az ünnepség. Az önkéntes tűzoltó egyesület zenekara a Vigadó előtti térségen hazafias zenedarabokat adott elő, ezzel jelezvén, hogy az ünnepély nemsokára kezdődik. A borus időknek, a folyton szakadó esőnek dacára is, gyülekezni kezdett a közönség a Vigadóba; ez a gyülekezés majdnem tíz óráig tartott, amikor a társulat tagjai a közönség nagyrészevel s a többi

ipartársulattal együtt, a tűzoltó zenekara Rákócijának hangjai mellett gyalog, Nagy Ferencné zászlóánya a koszorús leányokkal és vőfélyekkel kocson levo-nultak a róm. kath. templomba. A templom zsufol-lásig meg volt telve érdeklődő s ünneplő közönség-gel, mikor az egyházi szertartás megkezdődött.

Balázs Ferenc főesperes végezte az isteni tiszteletet. Csendes misét mondott, melynek végez-tével a nagy oltár előtt állva gyönyörű alkalmi be-szédet intézett a zászló alá sorakozott asztalos ipar-társulathoz. Szépen fejtegette az ipar fontosságát, a munka értékét, hazánk közgazdaságára nézve nagy becsét. Majd a munka és vallásosság között vont párhuzamot; meggyőzően bizonyította be, hogy csak a vallásos, istenben bízó iparos munkáján lehet Is-tennek igazi áldása. A tartalmas, ékesen előadott beszéd után — mely az ünneplő közönségre mély hatást gyakorolt — a szokásos egyházi szertartások között megszentelte a főesperes a lobogót s arra Isten áldását kérte eg. szép imában.

A róm. kath. templomból a programtól eltérően nem a Vigadóba, hanem a ref. templomba mentek az ünneplők, ahol Szabó Jenő költő pap, szép felavató beszédben és imában adta áldását a lobogóra s az alatta küzdő, becsületesen munkálni kívánó iparos-osztályra. Innen a Vigadóba vonult a közönség, a hol a ref. egyházi dal-kör éneke, a tűz-oltó zenekar játéka után Bene Albert, az asztalos ipartársulat jelenlegi érdemes, agilis elnöke rövid, az alkalomhoz mért, esimes kis beszéddel üdvözölte a szépszámu közönséget s megköszönve, hogy az ünnepélyt megtisztelték szíveskedtek, az ünnepélyt megnyitottak nyilvánította. Erre — miután a fel-avató beszéd a templomban már megtartattak, — kezdetét vette a szegbeverés hosszú aktusa. Mintegy 180 on vertek be díszes szegeket a zászló rudjába, a legtöbbben a szokott jellegű mondásának kíséretében, melyek között nem egy igen szellemes, találó, böles és komoly intelmet, buzdítást, elismerést tartalmazott s lelkes éljenést aratott. Szegeket vertek be a sok között: Nagy Ferencné zászlóánya, a terhes család körülményei miatt akadályozott Gróf Haller János főispán nevében Gróf Mikes Zsigmond bodolai nagybirtokos, Gróf Mikes Ármin nevében Kállay Gusztáv, Sztéryi József, kereskedelmi miniszteri tanácsos, Vigh Albert iparkutatási főigazgató, Ráth Endre orsz. képviselő nevében az elnök, Háromszékmege alispánja, Kézdivásárhely város s Tauszik H. iparkam. elnök nevében Dr. Török Andor polgármester, a honvédség nevében Silberberg százados, a kir. járásbíró nevében Fejér Károly

kir. járásbíró, továbbá a főgimnázium a polgári és állami elemi iskolák, a sajtó, az ipartársulatok, a pénzintézetek, s négyesület, a társulat idős tagjai stb. nevében.

Fél két órakor ért véget a szegbeverés. Ekkor Dr. Török Andor polgármester, az iparhatóság feje, vette kezébe a lobogót s magvas, lelkesítő beszéddel átadta a társulat elnökének Bene Albert-nek megőrzés, gondozás végett.

Két órakor diszebédhez ültek az ünneplők, mintegy 80-on. Az ebéd a Vigadóban folyt le; az étlap, melynek minden pontja a kitűnő konyhájáról híres Janesó Dönesné dícséri, a következő volt: 1. Fehér leves. 2. Bélszín mártással és makarónival. 3. Töltött káposzta. 4. Írós-tészták. 5. Malac-sült. 6. Kúrtós kalács. 7. Libasült kompóttal. 8. Csokoládé és citromos krém, fagyaltok, gyümölcsök, szőlők. 9. Fekete kávé. 10. Borok: küküllőmenti, szamorodni.

A második fogásnál felállt Gróf Mikes Zsigmond nagybirtokos, Haller főispán képviselője s gyönyörű beszédben öltette a legalkotmányosabb királyt: I. Ferenc Józsefet. Háromszoros, zugó éljen hangzott föl reá a közönség részéről. Ezután Nagy Károly igazgató — a kormányra s különösen Hieronymi Károly keresk. ipari miniszterre, Dr. Török Andor polgármester — Haller János gróf főispánra, M. Székely János igazgató — Gróf Mikes Zsigmondra, a történelmi nagy Mikes méltó utódjára, Balázs Ferenc főesperes — Nagy Ferencné zászló-anya, Vajna Károly a felszentelt lelkesekre: Balázs Ferenc főesperesre és Szabó Jenő ref. papra, Gáspár István főispán. tanár — Kézdivá-sárhely város polgármesterére és ta-nácsára, Biró Lajos főispán. tanár Hassák Vidor ig. nevében a társulatra, majd a koszorús leá-nyokra és vőfélyeikre, Stadler plebános — az ünneplő ipartársulat tagjaira s egyetértésükre. M. Székely János — a jelenlevő nem asztalos iparosokra, Balázs főesperes Kállay Gusztáv nagybirtokosra, Nagy Károly — Cseh Gyula fő-szolgabíróra, M. Székely János — a kereskedőkre, Balázs Ferenc — a közoktatásügy jelenlevő munkásaira, Vajna Károly — Nagy Ferencné zászlóanya férjére s testvéreire, Gáspár István — Vajna Károly szerkesztőre, Biró Lajos — Vaidy Albert s 7 ki-űntetett iparos társára, Janesó Elek — az ipartestületre, majd a zászlóanya s családja ra, Vajna Albert a társulat nevében — a vendégekre, a brassói küldöttekre stb., stb. Közben Szőke Pista jeles zenekara játszott s az ebéd végével táncra s perdültek a koszorús

T Á R G A.

Nyár végén.

Be gyorsan elrepültek
Ti nyári szép napok,
Sápadnak már a levelek,
Ritkulnak a dalok.

Nyílik még itt ott egy virág,
Fülmile is dalol,
De néhol sárgul már az ág,
Itt az ősz valahol . . .

Néha még égetőbb a nap,
Mint a nyár kezdetén,
A sziv még forróbb lángra kap,
Még jobban fáj szegény . . .

Haan Béla.

Ki akar lovasrendőr lenni?

A rendőrségnél több lovasrendőri állás üresedett meg, amelyre nyilvános pályázatot hirdetnek.

Több jelentkező után, aki nem felelt meg, Köpczós Gyurka lép be a rendőrpáncsnok szobájába. A küszöbön veszi észre, hogy a kurtaszáru pipát szájában felejtette. Ki-kapja és baltenyerébe igyekszik elrejtetni.

A főparancsnok (hirtelen felpillant írásából): Mit szorongat a kezében?

Gyurka: Semmit!

A főparancsnok: Dehogy nem!

Gyurka: Semmit!

A főparancsnok: De hiszen most is ott van a kezében!

Gyurka: A kezem sincs itt!

A főparancsnok: Miket beszél maga itt össze-vissza?

Gyurka: Gyakorolom magam.

A főparancsnok: Mire?

Gyurka: A kivonulások utáni kihallgatásra.

A főparancsnok (összeráncolt homlokkal): Nem illik így beszélni volt feljebbvalóiról!

Gyurka: Nem volt feljebbvalóm.

A főparancsnok: Hát?

Gyurka: Alattvalóm. A lovam . . .

A főparancsnok: Nos?

Gyurka: Mást akartak helyette adni és én nem akartam tőle megválni . . .

A főparancsnok: És miért?

Gyurka: Mert három hét alatt három embert rugott agyon . . .

A főparancsnok (felcsillámló tekintettel): És maga csak az olyan lovat szereti, amelyik rug?

Gyurka (énekelve):

Azért csillag, hogy ragyogjon,

Azért ló, hogy rugjon . . .

A főparancsnok: Két szótag hiányzik a második sorból . . .

Gyurka: És két fog, ha a lovam mozdul . . .

A főparancsnok: Mit gondol, mi a lovasrendőr első kötelessége ha kirukkol?

Gyurka: Hogy jól bepálinkázzon!

A főparancsnok: És aztán?

Gyurka: Hogy eltüntesse a számot!

A főparancsnok (ujjongva): És aztán?

Gyurka: Az újságírókat! . . .

A főparancsnok (kéjben uszva): Brávó! És aztán.

Gyurka: Hogy panaszt tegyen ellenük, hatósági közeg elleni erőszak miatt.

A főparancsnok: És mit nevez maga hatósági közeg elleni erőszaknak?

Gyurka: Ha a letaposott újságíró kijelenti, hogy az ő háta nem cirksz.

A főparancsnok: Mit felel neki erre?

Gyurka (dühösen): Ezt! (ló módjára ugrándozik és jobb kezével hadonázik, mintha ütne valakit.)

A főparancsnok (kacagva): Elég!

Gyurka: Még feleselni mersz, marha!

A főparancsnok: Ki? Én?

Gyurka (mind nagyobb dühvel): Te hát, te tinta-nyaló, nesze, nesze!

A főparancsnok (felállva székről és hátrálva): De most már igazán elég volt!

Gyurka (tajtékozó szájjal): Parancsolsz a vak-apádnak, nem nekem! (Végigtáncol az egész szobán, közben nyereg, feldönti a székeket, végre felkapja a fő-parancsnokot és kidobja az ajtón.)

A főparancsnok (künn feltámpáskodik és vérző orra elé zsebkendő tartva, bedugja fejét az ajtón, a még mindig tomboló Gyurkához): Felfogadom!

Gyurka (Hirtelen lecsendesedik, meglepve): Miért!

A főparancsnok: Kitűnő modoráért! . . .

B. N.

leányok és vőfélyeik, akiknek névsorát a következőkben iktatjuk ide: Hoffmann Katica, Tekonczia Jánossal, — Hoffmann Rózsika, Oláh Istvánnal, — István Irma, Szűcs Gézával, — Jancsó Ella, Seffer Alberttel, — Kupán Irén, Szabó Józseffel, — Jancsó Gizella, Késmárki Józseffel, — Szabó Mariska (T.), Szászka Bélával, — Szabó Mariska (J.), Magyar Arnolddal, — Szabó Róza, Nagy Lajossal, — Szabó Vilma, Szentesi Bélával, — Szalai Etelka, Mágori Mózzsal, — Szűcs Ilona, Kisolcs Dezsővel, — Turóczy Vilma, Nuridsány Kálmánnal.

Ebéd közben az üdvözlő táviratokat és leveleket is felolvasták, melyek közül ideiktatjuk Gróf Haller János főispán következő, nagy lelkesedéssel fogadott táviratát:

„Becsületes munkájuk által edzett kezükbe megőrzésre átadandó lobogójuk felszentelési ünnepére, mely sajnálatomra terhes családi körülményeim miatt nem juthatván el, kérem, engdjék meg nekem, hogy innen a messzi távolból is mindnyájukat lelkem egész melegével üdvözölhessem; jó istenünk atyai áldását, oltalmát kérve becsületes működésükre, melyet én is egész erőmből támogatni hazaírs és hivatalos kötelességemnek fogom ismerni. Lengjen büszkén lobogójuk Isten, haza, király iránti hűségben, fennen hirdető a székely ipar, becsületes munka diadalát! Szívvel üdvözlő igaz hívők:

Haller főispán.”

Az ünnepi táviratilag köszönték meg a főispán ur kitüntető figyelmét.

Hasonlóan szép üdvözlőt küldöttek: Szerényi József min. tanácsos, Ráth Endre orsz. képviselő, Vigh Albert iparoktatási főigazgató s mások, a melyeket ezuttal térszűke miatt nem közölhetünk.

Társadalmi életünk egy szép ünnepélyvel, az asztalos ipartársulat története egy emlékezetes, szép nappal gazdagodott, melyért a legteljesebb elismerés illeti a társulat derék elnökét és buzgó tisztikarát s összes rendezőt és tagjait.

EGYESÜLETI ÉLET.

— Nőegyleti közgyűlés. —

A kézdívasárhelyi jótékony nőegylet folyó évi rendes közgyűlését a városi Vigadó nagytermében 1904. október hó 9-én d. u. 2 órakor fogja megtartani a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. A polg. leányiskola államosítása.
4. Az iskola 1903—904. tanévi számadása.
5. Az egyesület pénztári számadása.
6. A számvizsgálók jelentése.
7. Tisztújítás.
8. Az orsz. nőképző egyesületbe való belépés.
9. A sétatér támogatása.
10. Pót-ügyek.
11. Indítványok.

A közgyűlésre úgy az egyesület mindenrendű tagjait, mint az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívják.

Kézdívasárhelyen, 1904. évi szeptember hó 17-én.

Özv. Cserey Jánosné,
elnök.

Balázs Márton,
titkár.

EGYHÁZI ÉLET.

— Meghívás —

A kézdívasárhelyi ev. ref. egyházközösségnek folyó hó 18-ára hirdetett egyházközönségi közgyűlése részvéttelenség miatt nem volt megtartható. Ennek következtében a jövő vasárnap azaz szeptember 25-én délelőtt 11 órakor a templomban újból összehívom a közgyűlést.

Tárgy: a tervbevetett építkezés meghatározása.

Ezen igen fontos közgyűlésre azon megjegyzéssel hívom meg, egyházközösségünknek minden egyes tagját, hogy mivel ez a második meghívó ugyan ezen tárgyban, a közgyűlés alkotandó határozatait

a megjelent tagok számára való tekintet nélkül érvényesek lesznek.

Kézdívasárhely, 1904. szeptember 20-án

Kölönte Mózes,
főgondnok.

NAPI HIREK.

— Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Horváth Róza, mohai áll. el. iskolai tanítónő ezen minőségében áthelyezte Alcsernátonba.

— Kossuth-asztaltársaság. Kézdívasárhelyen múlt hétfőn este megalakult a Kossuth emlékéért, fenntartani, eszméit terjesztetni hivatott u. n. Kossuth-asztaltársaság. Megnyitót Gáspár István főgimn. tanár, tartott s kivüle Szabó Jenő mondott alkalmi beszédet. Intézkedtek az alapszabályok ügyében is, hogy mint szervezett társulat működjen a kitzűött hazafiakból érdekében.

— Esküdtbírók a kézdívasárhelyi kir. törvényszéknél. Az okt. 3-án kezdődő esküdtbírói tárgyalásokhoz a kir. törvényszék ülésében a következők sorsoltattak ki. A) Rendes esküdtök: 1. Tischler Ferenc, Köröspatak. 2. Orbán Ferenc, Bodok. 3. Bartha Imre, Gelence. 4. Szabó Mózes, Oltszem. 5. Barabás József, Bodok. 6. Péter Eduárd, Étfalva. 7. Csia György, Kovászna. 8. Fejér Árpád, Haraly. 9. Bedő Dániel, Kálnok. 10. Deák Zsigmond, Telek. 11. Sántha József, Mikóújfal. 12. Költő József, Köröspatak. 13. Gazda István, Ilyefalva. 14. Szilvási Vidor, Zibola. 15. Bitai Gyula, Kisborosnyó. 16. Kozma Miklós, Besenyő. 17. Deák Károly, Kovászna. 18. Ifj. Jakab Ferenc, Nyén. 19. Deák Antal, Páva. 20. Verzár Gergely, Uzon. 21. Gáspár József, Bölon. 22. Magyarai Pál, Aldoboly. 23. Tratner Vilmos, Baróth. 24. Bányai Kristóf, Tamásfalva. 25. Apor Ferenc, Zalán. 26. Ifj. Gecző Ferenc, Kovászna. 27. Forró Kálmán, Fótos Martonos. 28. Péter József, Réty. 29. Zsigmond József, Nyén. 30. László Akos, Feldoboly. B) Pótesküdtök: 1. Dr. Bodor Ferenc, 2. Dr. Balogh Vendel, 3. Jánovics Sándor, Kézdívasárhely. 4. Imecs János, Torja. 5. Kone Károly, Kézdívasárhely. 6. Dr. Künle Tivadar, Sepsiszentgyörgy. 7. Benkő István, 8. Dr. Bánffy Zsigmond, Kézdívasárhely. 9. Fejér János, Torja. 10. Pap János, Hatolyka.

— Halálozás. Részvétellel közöljük a szomorú hírt, mely a Bogdán Ferenc, kovásznai tak. pénztári pönztárnoknak, az ottani közélet egyik tevékeny munkásának, az 1848—49-iki dícsőszabadságharcban honvéd főhadnagyának gyászos elhunytát adja tudomásunkra. A derék férfi elhunytáról a megszomorodott családja a következő gyászjelentést adta ki: „Bogdán Beder Ágnes, mint leánya és Bogdán Ráchel férj. Izsák Ferencné, mint testvére s rokonai mély fájdalommal, megtört szívvel tudatják, hogy szeretett, felejtethetetlen apját és testvér Bogaán Ferenc nyugalmazott irodaigazgató, 48/49. évben volt főhadnagy, takerékpénztári pénztárnok, folyó évi szeptember 18-án délután fél 4 órakor életének 74-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt.” A megboldogult hült testemet folyó hó 20-án délután 2 órakor az ev. ref. egyház szertartása szerint a kovásznai temetőben helyezték az esős idő dacára is nagy részvétellel örök pihenőre. Haláláról a kovásznai „Casino” is, melynek 28 évig volt hű és békés pénztárosa, külön gyászjelentést adott ki. Áldás emlékére.

— Tanonc-otthon. A kézdívasárhelyi „Iparos Tanonc-otthon”, melyet múlt évben Asbóth Viktor házfőnök szervezett, szeptember 25-én jövő vasárnap, d. u. fél 3 órakor nyílik meg, egyelőre ismét a főgimnázium I. osztálya termében. Ez évben a Tanonc-otthon vezetését Mártonyi Lukács, főgimnáziumunk derék tanára volt szíves elvállalni. A Tanonc-otthont, melynek célja az iparos tanulókat vasárnaponként, szabad idejükben, 1—2 óráig hasznos, szórakoztató és felvidámító módon elfoglalni; s ezáltal az utcai ácsorgással összekapcsolt erkölcsatlanságoktól megóvni, — meglezen ajánljuk iparosaink támogatásába, jóakaratu figyelmébe.

— Elitelt párbajozók. A kézdívasárhelyi kir. törvényszék múlt szombaton tartott főtárgyaláson párviadal vétsége miatt Dr. Csia József kézdívasárhelyi ügyvédet 3, Kachelmann Viktor brassói kir.

törvényszéki joggyakornokot 2 napi fogház büntetésre ítélte el.

— Egy honvéd halála. Jákó Gyula, feldobolyi illetőségű honvéd a brassói 24-ik honvéd gyalogezred 3-ik zászlóaljának 11-ik századában Kézdívasárhelyen, f. hó 19-én hajnalban fegyverével föbe lötte magát s azonnal szörnyet halt. Földi részeit kedden délután 4 órakor helyezték el katonai társai kísérete mellett, Kézdívasárhelyen, örök nyugalomra. Tettének oka teljesen ismeretlen.

— Eső és hó. Kézdívasárhelyen s vidékén, múlt pöntek éjjel óta folytonosan esik. A hideg egyre növekedőben van, mivel vasárnap s hétfőn a „Katrasá”-ban, továbbá a torjai, az osdolai és bereczki erdőkben havazott, közben hideg szél is fujdogált s így a hőmérséklet igen közel jutott nálunk is a fagyponthoz. Óriási sár és hideg mindenfelé; a meleg felőlők, téli ruhák előkerültek s örül, aki fűtött szobában ülhet.

— A Búdös hegy kincsei. Már ősi idők óta magára vonta az emberek figyelmét az a sok kincs, a mi a Búdös-hegy mélyében és környékén felfedezhető. Nemesak a hegy repedéseiből előtörő széndioxidgáz, a barlangok oldaláról leesepegő szemvíz, a sok ásványos forrás, melyeknek száma légió (Fidelisforrás, Károly-forrás, Timsó forrás, Várpád-forrás, Hammas, Vallató stb.) féle, hanem az iparilag könnyen értékesítő tiszta kén is, olyan kincse a Székelyföld ezen pontjának, melynek pártját az európai száraz földön nem találhatjuk. Feljegyzések igazolják, hogy itt hajdan kénbánya volt s hogy a nemzeti fejedelmek korában még bányászták a kén. Torja mint bányahelység e bányájáért sokáig képviselve volt nemzetgyűléseinken. Ha más országban volnának e sokféle természeti kincsek, mint Jókai mondja csakugyan mindenik mellé bucsujáró kápolna volna építve egyfelől, részvénytársaságok zakatoló gépei másfelől. A régi jó idő, minőt ma csak elsárgult írásokból tudunk, úgy látszik, megint elkövetkezik. Mint halljuk, a múlt heteken néhány magyarországi és külföldi (angol meg francia) szakértő vizsgálta meg a Búdös-hegy természeti kincseit abból a célból, hogy az értékesíthető kincseket gyárilag feldolgozzák és forgalomba hozzák. Kutatás közben a gazdag kén-ereken kívül timsó-kristályokat is nagy mennyiségben találtak.

— Tanoncok az iparüzlethez nem tartozó munkákra való alkalmazása: kihágás. Így döntött a kereskedelmi miniszter 1904. június 26-án 41.454. sz. a. hozott elvi határozatával. T. A. szijgyártó mester ellen S. I. nevű tanoncaának az iparüzlethez nem tartozó munkákra való alkalmazása miatt iparkihágási ügyet indítottak s panaszoltat a terhére rótt és az 1884: XVII. t. c. 63. §-ába ütköző kihágás miatt ugyanazon törvényekkel 157. §. a) pontja alapján 20 korona pénzbüntetéssel büntették az alsófoku iparhatóságok s ezt a kereskedelmi miniszter helybenhagyta, mert panaszolttnak a tárgyaláson tett ama beismerő vallomásaival, hogy ő a nevezett tanoncot és általában tanoncokat nemcsak a mesterséghez tartozó, hanem ha a szükség úgy kívánja, egyéb munkákra is szokta alkalmazni, a S. I. tanonc által emelt és az ipartörvény felelőse idézett szakaszába ütköző kihágási cselekmény beigazolást nyert.

HIRDETÉSEK.

Sz. 3933—904.

közig.

Pályázati hirdetmény.

Háromszékvármegye alispánjának 8004—904. számú leirata alapján alulírt városi tanács pályázatot hirdet Kézdívasárhely rend. tanácsu város tanácsánál megüritt pénztárnoki és ujonnan rendszerezített számvévői állásokra.

A pénztárnok évi javadalmazása 1500 korona évi fizetés és 400 korona lakbér; a számvévőé 1200 korona fizetés és 400 korona lakbér; mindkét tisztviselő fizetése 6 évenként 10% körpótlékkal emelkedik és nyugdíjosultsági igényvel van egybekötve.

Az 1886: XXII. t. c. vármegyei és városi szabályrendeletekben meg szabott teendők végzéséhez szükséges képesség igazolására szolgáló okmányokkal felszerelt pályázati kérések **1904. évi október hó 7-ig** bezárólag a városi tanácshoz adandók be.

A pénztárnoki állásra beadott pályázatban kimutatandó 5000 K. biztosítéknak, mily módon leendő biztosítása.

Kézdivásárhelyt, 1904. szeptember hó 21-én.

A városi tanács.

Dr. Török Andor,
polgármester.

124. 1—1.

Sz. 675—1904. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíróság 1904. évi V. 907/4. számú végzése következtében Dr. Steinhart Samu brassói ügyvéd által képviselt Első m. bizt. társ. brassói főügynökség javára, Turóczi Kálmán dálnoki lakos ellen 154., 54. és 34 K. 54 f. s járulékai erejéig 1904. évi márc. hó 2-ik napján foganatósított kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 969 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: tűzifa 8 öl, szekerek, lovak, juhok, malacok és 2 gabona rostáló gép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. járásbíróság 1904. V. 907/4. számú végzése folytán 154., 54. és 34 K. 54 f. tőkekövetelés, ennek 1903. évi szept. hó 30. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 9 ügyben

181 K. 64 f. bíróság már megállapított költségek erejéig a dálnoki községházánál esetleg a helyszínen leendő eszközölésére, 1904. évi okt. hó 3-ik napján k. d. e. 10 órája határidőül ki-tűzetik és ahhoz a venni szándékozők, ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintettségű ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt K.-vásárhely, 1904. évi szeptember hó 17. napján.

Manya Ágoston,
kir. bírósági végrehajtó.

7728/1904. tksz.

Hirdetmény.

A kovásznai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság ezennel közhírré teszi, hogy tagosítás folytán a Háromszékvármegyében fekvő **Haraly község** tklvei az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átadatik és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX. t. c. 15-18. és az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. 6., 7. és az 1891. XVI. t. c. 1-2. cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. törvény-cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvbe bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatósítottatik.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben **1904. évi október hó 27-ik napjával fog kezdődni.**

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átadása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetők;

2. mindazok, akik a telekkönyvbe bejegyzések előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldött előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t. cikk 15-18. és az 1889. XXXVIII. t. cikk 5. 6., 7.

és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthet; és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellencsetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kovácsna, 1904. évi augusztus 31-én.

A kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.

(122. 1—3.)

Száva,
kir. aljárásbíró.

A piac soron levő ujonnan épült házam emeleti részét — kényelmes feljáróval —
október hó 24-től több évre
haszonhérbe kiadom.

Értekezni lehet **Ifj. Janesó**
Mózes nyomdatulajdonossal. (105. 6—8.)

ADLER L. JAKAB ÉS TESTVÉRE

BANKBETÉTI TÁRSASÁG BRASSÓ.

Az állami garantiával létesített

ERZSÉBET-SZANATORIUM

sorsjegykölsön sorsjegyei a legközelebbi napokban nyilvános aláírásra kerülnek. Hivatalos tervezet szerint évente **3 huzás lesz:**

100.000, 30.000, 25.000 koronás fő- és több melléknyereménnyel, melyek kifizetéseért a m. kir. pénzügyminiszterium törvényileg vállalt kötelezettséget.

Minden sorsjegy a nyereményen kívül **5 koronával fizettetik vissza.**

Játéktartam 65 év.

A kibocsátási árfolyam 7.50 és 8 korona között lesz valószínűleg megállapítva.

A naponta ezrével történő előjegyzések alapján **lényeges tulajjegyzés** várható, miért is ajánljuk az előjegyzések **mielőbbi eszközöltetését.**

Előjegyzéseket az eredeti feltételek mellett

kibocsátási árban, mindennemű jutalék és bélyeg felszámítása nélkül fogadunk el.

A jegyzésnél csupán **1 korona biztosíték** fizetendő.

ADLER L. JAKAB és TESTVÉRE
bankbetéti társaság Brassó.

121. 1—5.